Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2019-290
(prof. mr. M.L. Hendrikse, voorzitter en mr. C.J.M. Veltmaat, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 14 september 2018
Ingediend door	: Consument
Tegen	: Onderlinge Verzekering Maatschappij ZLM U.A., gevestigd te Goes, verder te noemen Verzekeraar, waarbij de uitvoering van rechtsbijstand is overgedragen aan Stichting Rechtsbijstand ZLM, verder te noemen Rechtsbijstanduitvoerder
Datum uitspraak	: 17 april 2019
Aard uitspraak	: Bindend advies

Samenvatting

Consument heeft via internet een brommobiel gekocht en daarna gebruikgemaakt van het herroepingsrecht. Vervolgens is een geschil ontstaan over de aanbetaling. De vraag die de Commissie moet beantwoorden is, of het geschil tussen Consument en de verkoper onder de dekking van de rechtsbijstandverzekering valt. De verzekeringsvoorwaarden moeten bij de beoordeling in beginsel objectief worden uitgelegd. De Commissie concludeert dat de vordering van Consument moet worden afgewezen, omdat in de verzekeringsvoorwaarden is bepaald dat een conflict over de aankoop van een tweedehands voertuig niet verzekerd is. Een redelijke uitleg van de bepaling brengt mee dat het onderhavige geschil daaronder valt. Consument heeft de koopovereenkomst immers ontbonden. Dat Consument met de verkoper over de uitwerking van de ontbinding verdeeld is, maakt niet anders dan dat Consument een geschil heeft over (het ongedaan maken van) de aankoop.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken:

- het klachtformulier en de door Consument ingezonden stukken;
- het verweerschrift van Verzekeraar;
- de repliek van Consument en
- de dupliek van Verzekeraar.

De Commissie stelt vast dat partijen hebben gekozen voor bindend advies. De Commissie stelt ook vast dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak kan daarom op grond van de stukken worden beslist.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

2.1 Consument heeft bij Verzekeraar een particuliere rechtsbijstandverzekering gesloten. Op de verzekering zijn de voorwaarden Rechtsbijstandverzekering 2018 van toepassing. Daarin is, voor zover relevant, het volgende bepaald:

> **"3. Basisdekking**
>
> […]
>
> **Wat is niet verzekerd in de basisdekking?**
>
> Wij verlenen geen rechtsbijstand bij:
>
> - een conflict over een lucht- of een pleziervaartuig met een huidige nieuwwaarde van meer dan € 200.000,-. Het gaat om een conflict over bezit, eigendom, koop, verkoop of houderschap van het luchtvaartuig of pleziervaartuig;
> - een conflict over de aankoop van een tweedehands voer- of vaartuig. Wij verlenen wel rechtsbijstand als u dit voer- of vaartuig heeft gekocht bij een officiële dealer of bedrijf met een BOVAG lidmaatschap en een schriftelijke garantie heeft gekregen;
>
> […]
>
> - een fiscaal of fiscaalrechtelijk conflict met de overheid. Dit geldt ook voor een zaak die te maken heeft met:
>   - een heffing;
>   - een heffingsvrije hoeveelheid;
>   - een bijdrage;
>   - leges;
>   - invoerrechten;
>   - een accijns.
>
> […]
>
> - een conflict over:
>   - huwelijksvermogen;
>   - echtscheiding;
>   - beëindiging van een andere vorm van samenleven dan het huwelijk;
>   - verplichting om in het levensonderhoud van een ander te voorzien of een vordering die daarvoor in de plaats komt;
>   - belastingen en toeslagen.
>
> […]
>
> - een conflict over een onroerende zaak of woning:
>   - waarin de verzekerde niet zelf woont, recent heeft gewoond of gaat wonen;
>   - die u (tijdelijk) verhuurt;
>   - die u niet enkel zelf gebruikt;
>   - die zich niet in Nederland bevindt."

2.2 Consument heeft bij een bedrijf, via internet, een brommobiel gekocht en daarna gebruikgemaakt van het herroepingsrecht (bedenktijd). Consument heeft de aanbetaling van € 650,- teruggevorderd, maar de verkoper wil slechts een gedeelte (€ 250,-) betalen.

2.3 In verband met dit geschil heeft Consument een beroep gedaan op zijn rechtsbijstand-verzekering. Rechtsbijstanduitvoerder heeft het verzoek om rechtsbijstand afgewezen, omdat het geschil van dekking is uitgesloten.

Uit coulance heeft Verzekeraar een bedrag van € 200,- aan Consument betaald.

2.4 Omdat partijen er niet in geslaagd zijn tot een vergelijk te komen heeft Consument een klacht ingediend bij Kifid.

3. Vordering, klacht en verweer

Klacht en vordering Consument

3.1 Consument klaagt dat Rechtsbijstanduitvoerder ten onrechte weigert hem rechtsbijstand te verlenen. Consument stelt daartoe dat sprake is van een gedekt geschil. Het geschil gaat niet over een probleem met de auto, maar over onverschuldigde betaling en/of ongerechtvaardigde verrijking. Consument stelt dat hij de brommobiel niet in eigendom heeft en dat de verzekeringsvoorwaarden zijn situatie niet uitsluiten. Consument licht dit als volgt toe.

3.2 De bewoordingen van de betreffende verzekeringsvoorwaarde ("een conflict over de aankoop van een tweedehands voertuig") moeten in het licht van de gehele tekst van de verzekeringsvoorwaarden worden gelezen (CAO-norm). Als sprake is van specifieke uitsluitingen van rechtsgronden en rechtsgevolgen dan heeft Verzekeraar dat benoemd in de verzekeringsvoorwaarden (vergelijk artikel 3 onder 1ste , 3de en 5de gedachtestreepje). Consument stelt dat dit ertoe leidt dat, nu deze specificatie niet gegeven is bij de bepaling over het voertuig, hierop ook niet een dergelijke uitsluiting toegepast kan worden.

3.3 Consument stelt dat `aankopen` in het woordenboek Van Dale omschreven is als "door kopen in eigendom krijgen". Er is sprake geweest van een aankoop, maar de aankoop is afgezegd. Daardoor is een onverschuldigde betaling ontstaan en dit is een specifieke nieuwe rechtsgrond, want een onverschuldigde betaling is een rechtstoestand die juridisch staat omschreven in artikel 6:209 Burgerlijk Wetboek (BW). Deze rechtstoestand en de rechtsgevolgen worden niet in de bepaling over het voertuig uitgesloten in tegenstelling tot in andere verzekeringsvoorwaarden, waaronder de bepaling over het pleziervaartuig.

3.4 Het kan niet ten nadele van Consument komen dat de verzekeringsvoorwaarden onduidelijk zijn, doordat de verzekeringsvoorwaarden op verschillende manieren kunnen worden geïnterpreteerd. Van een willekeurige uitleg van verzekeringsvoorwaarden mag geen sprake zijn. Op Verzekeraar rust de zorgplicht tegenover niet-rechtsgeleerde consumenten duidelijke (rechtsbijstand) verzekeringsvoorwaarden te hanteren.

3.5 Ook kloppen de algemene voorwaarden niet, omdat in het geval van een consumentenkoop van een tweedehandsauto altijd sprake is van een garantie en bij een koop op afstand van een wettelijke garantie.

De voorwaarde van een schriftelijke garantie is dan ook niet redelijk.

3.6 Consument vordert dat Rechtsbijstanduitvoerder hem alsnog rechtsbijstand verleent.

Verweer

3.7 Verzekeraar stelt zich op het standpunt dat er een causaal verband bestaat tussen de aankoop van het tweedehandsvoertuig en de vordering die na de ontbinding overblijft. Als Consument het voertuig niet had gekocht, dan had hij geen aanbetaling gedaan en was het conflict ook niet ontstaan. Het terugvorderen van de aanbetaling maakt onderdeel uit van de ongedaanmaking van de overeenkomst die is gesloten voor de aankoop van een tweedehandsvoertuig. Dat een onverschuldigde betaling resteert, is niet relevant.

4. Beoordeling

4.1 De vraag die de Commissie moet beoordelen is of het geschil tussen Consument en de verkoper onder de dekking van de rechtsbijstandverzekering valt. De Commissie concludeert dat dit niet het geval is. De Commissie licht dit in het hiernavolgende toe.

4.2 Bij de beoordeling van de klacht van Consument moeten de verzekeringsvoorwaarden worden uitgelegd. Uit de rechtspraak volgt dat, nu daarover tussen Verzekeraar en Consument niet onderhandeld is, de verzekeringsvoorwaarden in beginsel objectief moeten worden uitgelegd. Vergelijk r.o. 4.4 van Rechtbank Arnhem 9 maart 2011, ECLI:NL:RBARN:2011:BP8420.

4.3 In de verzekeringsvoorwaarden is bepaald dat een conflict over de aankoop van een tweedehands voer- of vaartuig niet is verzekerd. De Commissie oordeelt dat een redelijke uitleg van de betreffende bepaling meebrengt dat het onderhavige geschil daaronder valt. Consument heeft de koopovereenkomst immers ontbonden, op grond van zijn herroepingsrecht. Dat Consument met de verkoper over de uitwerking van de ontbinding verdeeld is, maakt niet anders dan dat Consument een geschil heeft over (het ongedaan maken van) de aankoop.

4.4 Consument heeft benadrukt dat in andere bepalingen van de verzekeringsvoorwaarden specifiek wordt benoemd wat wel of niet gedekt is. Bijvoorbeeld de toevoeging bij een lucht- of pleziervaartuig dat het om een conflict moet gaan over bezit, eigendom, koop en dergelijke. In de visie van Consument leidt dit ertoe dat, nu deze specificatie niet gegeven is bij de bepaling over het voertuig, hierop ook niet een dergelijke uitsluiting toegepast kan worden.

De Commissie volgt Consument niet in die redenering. De betreffende specificaties geven een beperking van de uitsluiting. Bij de uitsluiting over de aankoop van voer- of vaartuigen is een dergelijke beperking niet gegeven, zodat een objectieve uitleg van de verzekeringsvoorwaarden ertoe leidt dat *alle* geschillen die over die aankoop gaan van dekking zijn uitgesloten.

4.5 Volgens de verzekeringsvoorwaarden wordt wel rechtsbijstand verleend als het voertuig is gekocht bij een officiële dealer of bedrijf met een BOVAG lidmaatschap en een schriftelijke garantie is verkregen. Consument heeft aangevoerd dat dit gedeelte van de verzekeringsvoorwaarde niet juist is, omdat altijd sprake is van een garantie bij een consumentenkoop (ook bij tweedehands auto's). Een *schriftelijke* garantie is volgens Consument niet redelijk en billijk.

Niet is gebleken dat sprake is van een voertuig dat is gekocht bij een officiële dealer of bedrijf met een BOVAG lidmaatschap. Daarom kan de Commissie hetgeen Consument over de redelijkheid en billijkheid van de verzekeringsvoorwaarde (schriftelijke garantie) heeft aangevoerd in het midden laten.

4.6 Gelet op het voorgaande mocht Rechtsbijstanduitvoerder het verzoek om rechtsbijstand afwijzen. De klacht is ongegrond en de vordering wordt afgewezen.

5. Beslissing

De Commissie wijst de vordering af.

In artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/in-beroep-gaan- bij-kifid.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.